

زعفران افغانستان، برتری در تولید و چالش در صادرات

محمد هاشم اسلمی^{۱*}

مشاور و کارشناس زعفران وزارت زراعت و مالداري افغانستان؛ aslamigm@gmail.com

چکیده

در حال حاضر، حدود ۳۰ کشور در سطح جهان به کشت زعفران روی آورده‌اند که ایران با تولید ۳۳۶ تن زعفران در رتبه اول، هندوستان با تولید ۲۲ تن در رتبه دوم، افغانستان با تولید ۱۰/۶ تن در رتبه سوم، یونان با تولید ۶ تن در رتبه چهارم، مراکش با تولید ۲/۶ تن در رتبه پنجم، اسپانیا با تولید ۲/۳ تن در رتبه ششم و ایتالیا با تولید ۱ تن در رتبه بعدی قرار گرفته‌اند. ارزش مجموعی تولید زعفران در اقتصاد جهانی هشت میلیارد دلار برآورد می‌شود، که در حال حاضر سهم افغانستان از این ارزش کلی در حدود ۱۲ میلیون دلار می‌باشد. با توجه به افزایش موارد استفاده از زعفران به عنوان طعم‌دهنده و رنگ‌دهنده طبیعی مواد آرایشی، غذایی و مصارف دارویی در سطح جهان، متخصصین اقتصاد پیش‌بینی می‌کنند که بازار جهانی این محصول نیز به شکل چشمگیری گسترش خواهد یافت. در حال حاضر، در حدود بیش از ۹۰ درصد عملیات تولید زعفران در جهان به صورت دستی یا غیرمیکانیزه انجام می‌شود. بنابراین افغانستان در تولید زعفران به دلیل داشتن نیروی کار فراوان و ارزان دارای مزیت و برتری مطلق است. حال افغانستان نیز می‌تواند با سرمایه‌گذاری روی تولید و فرآوری محصولاتی مانند زعفران که از یک سو کاربر بوده و از سوی دیگر درآمد مشروع قابل ملاحظه‌ای را برای اقتصاد خانواده به دنبال دارد، جهش انکشاف زراعتی خود را آغاز نماید. از سوی دیگر تولید زعفران در افغانستان می‌تواند جای خود را به حیث یک کشت بدیل برای کوکنار هر چه بیش‌تر باز نماید، و باعث نهادینه شدن اقتصاد و درآمد مشروع به جای اقتصاد نامشروع که عواقب اجتماعی، سیاسی و اقتصادی مهلکی را به همراه دارد، گردد. با توجه به اینکه سرعت رشد تولید زعفران در افغانستان بیش‌تر از رشد ظرفیت فرآوری و انکشاف صادرات آن می‌باشد، بنابراین منطقی خواهد بود که در ابتدا مشکلات مربوط به بخش فرآوری زعفران با سرمایه‌گذاری بیش‌تر روی استانداردسازی فرآوری و بسته‌بندی این محصول حل گردد و در مرحله بعد تمرکز بیش‌تر روی افزایش تولیدات و دسپلین صادرات صورت گیرد.

مقدمه

به گزارش صندوق توسعه زعفران ایران، در حال حاضر در حدود ۳۰ کشور در سطح جهان به کشت زعفران روی آورده‌اند (شریعتی مقدم، ۱۳۹۵) که از آن جمله در سال گذشته ایران با تولید ۳۳۶ تن زعفران در رتبه اول، هندوستان با تولید ۲۲ تن در رتبه دوم، افغانستان با تولید ۱۰/۶ تن در رتبه سوم، یونان با تولید ۶ تن در رتبه چهارم، مراکش با تولید ۲/۶ تن در رتبه پنجم، اسپانیا با تولید ۲/۳ تن در رتبه ششم و ایتالیا با تولید ۱ تن در رتبه بعدی قرار گرفته‌اند (بی بی سی،

^۱ - محمد هاشم اسلمی - aslamigm@gmail.com